

04070, м. Київ, вул. Борисоглібська, буд. 3, 5-й поверх,
тел: +38 (044) 392-73-71
email: info@unba.org.ua, веб-сайт: www.unba.org.ua

5th floor, 3 Borysoglibska st., Kyiv, 04070, Ukraine
phone: +38 (044) 392-73-71
email: info@unba.org.ua, web-site: www.unba.org.ua

**Голові Комітету
Верховної Ради України
з питань правоохоронної діяльності**
Сергію ІОНУШАСУ
ionushas@rada.gov.ua
karchemska@rada.gov.ua

Шановний пане Сергію!

Національна асоціація адвокатів України (далі – НААУ) висловлює Вам свою повагу та звертається стосовно такого.

У Верховній Раді України зареєстровано проект Закону України «Про внесення змін до статті 252 Кримінального процесуального кодексу України щодо уточнення положень про фіксацію проведення негласних слідчих (розшукових) дій» (реєстр. № 12065 від 24.09.2024).

Зважаючи на необхідність оптимізації законодавства, НААУ було здійснено правовий аналіз законопроекту.

Вказаний законопроект обґрунтовано тим, що зафіксовані непоодинокі випадки, в яких оперативними підрозділами нелегально отримується інформація, що може бути надалі використана в інтересах кримінального судочинства, а вже після цього реєструється кримінальне провадження та направляється до суду клопотання про надання дозволу на проведення негласної слідчої (розшукової) дії і в такому випадку, ухвала слідчого судді стає лише способом легалізації інформації, яка отримана нелегально. З метою запобігання такій практиці законопроектом № 12065 пропонується уточнити статтю 252 КПК України про внесення до протоколу відомостей про порядок (перебіг) їх проведення та застосовані технічні засоби.

Статтю 8 Конституції України визначено, що в державі визнається і діє принцип верховенства права, панування права в суспільстві.

Верховенство права, будучи одним з основних принципів демократичного суспільства, передбачає судовий контроль над втручанням у право кожної людини на свободу.

Трапляються випадки, коли правоохоронні органи з метою організації досудового розслідування на етапі збору інформації та доказів здійснюють

незаконне вручення в права та свободи громадян, намагаються надалі узаконити ці порушення ухвалами слідчих суддів, які легалізують негласні слідчі (розшукові) дії. Доволі часто такий збір інформації співробітниками правоохоронних органів відбувається з процесуальними порушеннями, питання належності та допустимості можуть вирішуватися лише на стадії судового розгляду під час дослідження доказів.

Відповідно до ч. 2 ст. 62 Конституції України, ч. 2 ст. 17 КПК України ніхто не зобов'язаний доводити свою невинуватість у вчиненні злочину (кримінального правопорушення) і має бути виправданим, якщо сторона обвинувачення не доведе винуватість особи поза розумним сумнівом.

Згідно з ч. 3 ст. 62 Конституції України та ч. 4 ст. 17 КПК України обвинувачення не може ґрунтуватися на доказах, одержаних незаконним шляхом, а також на припущеннях. Усі сумніви щодо доведеності вини особи тлумачаться на користь такої особи.

Вимогами ч. 1 ст. 9 КПК України перебачено, що під час кримінального провадження суд, слідчий суддя, прокурор, керівник органу досудового розслідування, слідчий, інші службові особи органів державної влади зобов'язані неухильно додержуватися вимог Конституції України, КПК, міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, вимог інших актів законодавства.

Запропоновані доповнення до ст. 252 КПК України врегулюють питання, які виникають під час дослідження доказів на стадії судового розгляду кримінального провадження, та унеможливлять у майбутньому спроби співробітників правоохоронних органів щодо незаконного збору та фіксації відомостей, які можуть використовуватися в кримінальному провадженні.

Також запропоновані зміни матимуть позитивний результат у контексті забезпечення права на справедливий суд та реалізацію права на захист. Оскільки юридична визначеність питання фіксації фактів та обставин, які можуть використовуватися в тих чи інших кримінальних провадженнях правоохоронними органами, дасть змогу стороні захисту та суду визначати процесуальні порушення на стадії досудового розслідування та вживати усі можливі процесуальні заходи реагування.

Згідно з ч. 2 ст. 91 КПК України, доказування полягає у збиранні, перевірці та оцінці доказів з метою встановлення обставин, що мають значення для кримінального провадження.

Відповідно до ч. 3 ст. 93 КПК України сторона захисту здійснює збирання доказів, серед іншого, шляхом ініціювання проведення слідчих (розшукових) дій, негласних слідчих (розшукових) дій та інших процесуальних дій, а також шляхом здійснення інших дій, які здатні забезпечити подання суду належних і допустимих доказів.

Відповідно до ст. 86 КПК України доказ визнається допустимим, якщо він отриманий у порядку, встановленому цим Кодексом. Недопустимий доказ не може

бути використаний при прийнятті процесуальних рішень, а суд не може посилається на нього при ухваленні судового рішення.

Згідно з ч. 1 ст. 89 КПК України суд вирішує питання допустимості доказів під час їх оцінки в нарадчій кімнаті під час ухвалення судового рішення.

У результаті проведеного аналізу НААУ підтримує запропоновані зміни у повному обсязі та вважає законопроект № 12065 від 24.09.2024 таким, що повністю відповідає принципам, закріпленим Конституцією України, кримінальним процесуальним законодавством, і не матиме наслідком порушення фундаментальних конвенційних гарантій прав і свобод людини, а його прийняття не призведе до порушення принципу правової визначеності.

З повагою

**Голова
Національної асоціації адвокатів України,
Ради адвокатів України**

Лідія ІЗОВІТОВА